

УДК 635.64:631.563.2(477)

*Фещенко К. С. здобувач другого
(магістерського) рівня вищої освіти
ОП «Управління інвестиційною
діяльністю
та міжнародними проектами»*

*Науковий керівник: Шинкарук Л. В.
д.е.н., професор, член-кореспондент
Національний університет біоресурсів і
природокористування України
(м. Київ, Україна)*

ВИРОЩУВАННЯ ТОМАТІВ У ЗАКРИТОМУ ҐРУНТІ В УКРАЇНІ: ІННОВАЦІЇ ТА ВИКЛИКИ

Вирощування томатів у закритому ґрунті стало важливим напрямом аграрного сектору в Україні, що відповідає на зростаючий попит на високоякісну продукцію, яка потребує стабільних кліматичних умов.

Інтенсивний розвиток тепличного виробництва зумовлений потребою у продовженні сезону вирощування, підвищеній ефективності використання земель та збереженні врожайності в умовах змін клімату. Водночас, це також супроводжується цілою низкою викликів, зокрема високими витратами на енергетичні ресурси, складністю у впровадженні нових технологій та необхідністю модернізації обладнання.

Однією з основних тенденцій у вирощуванні томатів у закритому ґрунті є впровадження інноваційних технологій. Сучасні теплиці обладнані системами автоматизації, які дозволяють контролювати температуру, вологість, освітлення та інші фактори, що забезпечують оптимальні умови для росту рослин. Одним з найбільш перспективних напрямків є використання гідропоніки та аеропоніки, що дозволяють значно зменшити використання води та добрив, а також підвищити врожайність на квадратний метр. Гідропонне вирощування стало популярним в Україні через свою ефективність і можливість створювати необхідні умови навіть в регіонах з несприятливим кліматом [1].

Іншим важливим інноваційним кроком є використання LED-освітлення, яке дозволяє забезпечити рослини необхідним світлом навіть у темні зимові місяці. В порівнянні з традиційними лампами, LED-системи споживають менше електроенергії і мають довший термін служби. Це є особливо важливим у тепличних господарствах, де енергозатратність є одним із головних факторів, що впливають на рентабельність. Застосування таких технологій дозволяє аграріям отримувати високоякісні томати протягом року, а також покращити економічні показники підприємств [2].

Однак, не можна забувати і про ряд викликів, що постають перед виробниками. Одним із головних є високі початкові інвестиції у будівництво та оснащення теплиць. Зокрема, для впровадження систем автоматизації та енергозберігаючих технологій потрібні значні капіталовкладення, які не завжди доступні малим та середнім агровиробникам. Це створює бар'єри для розвитку галузі, оскільки не всі фермери можуть собі дозволити таку модернізацію.

Іншим серйозним викликом є залежність від енергоресурсів. В Україні, як і в багатьох інших країнах, постачання енергії для тепличних комплексів є основним фактором, що визначає собівартість виробництва. В умовах коливань цін на енергоносії та економічної нестабільності, це може суттєво вплинути на фінансові результати підприємств. Тому фермери все частіше шукають способи зменшити споживання енергії, зокрема через використання альтернативних джерел, таких як сонячні панелі або геотермальні системи опалення.

Ще одним важливим аспектом є питання доступності ринку збуту. Хоча в Україні зростає попит на свіжі овочі, зокрема томати, особливо в холодний період року, конкуренція з іншими постачальниками, як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках, зростає. Часто імпортні товари з інших країн, де виробництво дешевше, займають значну частину ринку. Це змушує українських виробників шукати нові канали збуту, зокрема через онлайн-продажі або співпрацю з супермаркетами та роздрібними мережами.

Інновації в технологіях вирощування та автоматизація виробничих процесів відкривають нові можливості для збільшення виробництва томатів у закритому ґрунті, проте вони потребують значних інвестицій та спеціалізованих знань. Враховуючи нинішню економічну ситуацію в Україні, багато фермерів не можуть реалізувати ці можливості без зовнішньої підтримки або державних програм субсидування. Водночас це підвищує значення співпраці між державними органами та агробізнесом для забезпечення стійкості та розвитку цього сектору [3].

Загалом, розвиток вирощування томатів у закритому ґрунті в Україні має значний потенціал, зокрема завдяки інноваціям в агротехнологіях та можливостям для підвищення ефективності виробництва. Проте для досягнення високих результатів необхідно подолати низку економічних, технічних та організаційних бар'єрів. Враховуючи важливість цієї галузі для аграрного сектору, ефективна підтримка від держави та розвиток інфраструктури можуть стати ключовими факторами успіху.

Список використаних джерел

1. Вирощування овочевих культур в теплиці на ґрунті та гідропонним методом. URL: <https://vseosvita.ua/lesson/1-vyroshchuvannia-ovochevykh-kultur-v-teplytsi-na-hrunti-ta-hidroponnym-metodom-2-osoblyvosti-i-perevahy-bezgruntovoho-vyroshchuvannia-ovochiv-326218.html>
2. Як правильно освітлити теплийню. Практичні поради. URL: <https://ledukraine.com/yak-pravylnu-vysvitlyty-teplytsiu-praktychni-porady/>
3. Інноваційні технології в тепличному господарстві, впроваджені українськими фермерами: експертний огляд. URL: <https://vegetable.com.ua/innovatsijni-texnologii-v-teplichnomu-gospodarstvi-vprovadzhennya-ukrainskimi-fermerami-ekspertnij-oglyad/>

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Факультет аграрного менеджменту
(кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту)
Гуманітарно-педагогічний факультет
(кафедри соціальної роботи та реабілітації)
Purdue University (USA)
Fater Academy of India (India)
Національний університет «Запорізька політехніка»
НТУ «Дніпровська політехніка»**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ІХ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, АСПІРАНТІВ І МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
«РОЛЬ МОЛОДИ У РОЗВИТКУ АПК УКРАЇНИ»**

**15-16 квітня 2025 р.
Київ, онлайн, Zoom**

Роль молоді у розвитку АПК України [Електронний ресурс]: зб. матеріалів ІХ міжнар. наук.-практ. конф. (15-16 квітня 2025 р.). Київ: НУБіП України, 2025. 362 с. PDF-формат; мережеве видання; інституційний репозитарій.

**КОНФЕРЕНЦІЯ ПРОВЕДЕНА В РАМКАХ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ПРОЄКТУ
МОДУЛЬ ЖАНА МОНЕ «ПРАКТИКИ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ
ІНКЛЮЗІЇ В ЄС» ЗА ПІДТРИМКИ ЕРАЗМУС+,
101127466 – EPSEI – ERASMUS-JMO-2023-HEI-TCH-RSCH**

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the authors only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

*Рекомендовано до друку Вченою Радою факультету аграрного менеджменту
(протокол № 11 від 19 травня 2025 року)*

Збірник укладено за матеріалами ІХ міжнародної науково-практичної конференції «Роль молоді у розвитку АПК України». Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції.

Видання розраховано на науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти.

The collection is based on the materials of the V International Scientific and Practical Conference "The Role of Youth in the Development of AIC of Ukraine", conducted by the Faculty of Agrarian Management and the Faculty of Humanities and Education of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. The content of the sections is synchronized with the main directions of the conference.

The publication is designed for scientists, teachers, graduate students, students.

Редакційна колегія:

Шинкарук Л.В., д. екон. наук, проф., член-кореспондент НАН України (голова);
Деліні М.М., д. екон. наук, професор; Прушківська Е. В., д. екон. наук, професор;
Сопівник І.В., д. пед. наук, доцент, завідувач кафедри соціальної роботи та реабілітації;
Супрун Д.М., д. пед. наук, професор; Осадченко І.І., д. пед. наук, професор;
Власенко Т.О, к. екон. наук, доцент, звідувач кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту;
Алексєєва К.А., к.наук з держ. упр., доцент; Гаврилюк В.П. к.екон. наук, доцент;
Дергач А.В., к.наук з держ. упр., доцент; Лобунець Т.В., к. екон. наук, доцент;
Чемодуров О.М., к. екон. наук, доцент; Юзба В.О. к. екон. наук, доцент;
Прохорчук О.М., к. пед. наук, доцент; Тілікіна Н.В., к. екон.наук, доцент;
Мовчун С.В., к.екон.наук; Власенко К.О., к.пед.наук; Голева М.С., PhD, асистент;
Будегай В.А., асистент; Кендус Д.І., асистент.

Тези доповідей подано в авторській редакції.

Автори відповідають за достовірність викладеного матеріалу,
за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.

Передруковувати опубліковані в збірнику матеріали
дозволяється тільки за згодою авторів

© НУБіП України,
2025 © Автори, 2025